

Univerza v Mariboru

Fakulteta za kmetijstvo
in biosistemske vede

Pivola 10
2311 Hoče, Slovenija

VSEBINSKE, ORGANIZACIJSKE IN TEHNIČNE SMERNICE ZA IZVEDBO STROKOVNEGA PRAKTIKUMA S PODROČJA AGRARNE EKONOMIKE

Prof. dr. Jernej PRIŠENK

KATEDRA ZA AGRARNO EKONOMIKO IN RAZVOJ PODEŽELJA

Maribor, September 2025

UVODNA BESEDA

Pred vami se nahaja dokument s strnjenimi vsebinskimi smernicami ki bodo v pomoč pri organizaciji dela v okvirju izvedbe Strokovnih praktikumov (tako rednih kot izrednih učnih enot) na prvi in drugi stopnji študija Agrarne ekonomike na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede, Univerze v Mariboru.

Namen dokumenta je predstaviti usmeritev v vsebine katere so primerne in pričakovane za poslušanje in učenje profila agrarnega ekonomista na enotah kjer se izvaja strokovni praktikum. V sled temu je vsebina dokumenta primerna tako za študente kot delovne mentorje na učnih enotah (to so institucije, podjetja, zavodi, NVO-ji in podobno). Predvideva se da se bo tako mogoče izogniti dvoumnosti pri razumevanju pričakovanj tako študentov na eni strani kot delovnih mentorjev in delovnega okolja na nasprotni strani.

Dokument je sestavljen iz področij katero je namenjeno študentom, medtem ko se v tretjem pod-poglavju osredotočamo predvsem na pričakovanja delovnega okolja. Vsebinske smernice bodo na voljo preko elektronskega sistema že ob izbiri delovnega okolja s strani študentov. Tako bo že izbira delovne enote lažja in v skladu s pričakovanji vsebin agrarne ekonomike in pričakovanih rezultatov ter pridobljenih kompetenc študenta.

Ta dokument tudi referenca predvidenega akcijskega načrta nastalega ob pripravi Samoevalvacijskega poročila magistrskega študijskega programa 2. stopnje Agrarne ekonomike leta 2025 in zajema štiri od petih ciljev predvidenih za izboljšavo študijskega programa. Hkrati se pa dokument dotika tudi kazalnikov za področje izobraževalne dejavnosti kot so:

P01 – INTERES ZA ŠTUDIJ,

P05 – ZADOVOLJSTVO ŠTUDENTOV in

P06 – POVEZAVA Z DELOVNIM OKOLJEM.

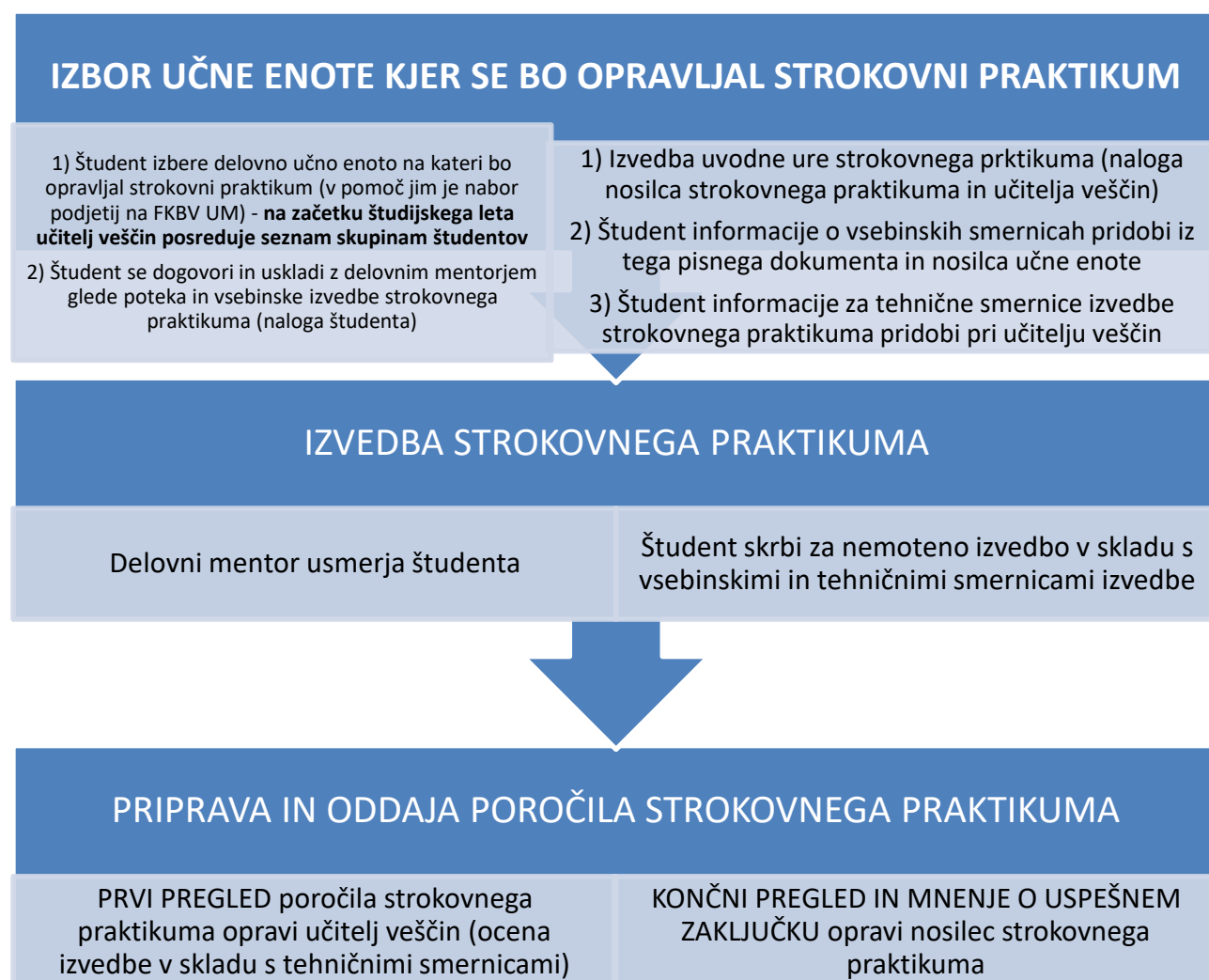
»NAJ BO ZNANJE UPORABNO«

Prof. dr. Jernej Prišenk

1. ORGANIGRAM IZVEDBE STROKOVNEGA PRAKTIKUMA

Pred vami se nahaja organigram izvedbe postopka strokovnega praktikuma, kateri velja za vse strokovne praktikume (obvezne in izbirne učne enote) s področja Agrarne ekonomike.

ORGANIGRAM POSTOPKOVNE IZVEDBE STROKOVNEGA PRAKTIKUMA NA PODROČJU AGRARNE EKONOMIKE NA FKBV UM

2. VSEBINSKA POGLAVJA

2.1 Vsebinska pojasnila strokovnega in raziskovalnega področja agrarne ekonomike

Agrarna ekonomika je interdisciplinarna veda, ki združuje ekonomijo, agronomijo, sociologijo in okoljske vede. Njena osnovna naloga je analizirati in usmerjati procese v kmetijstvu, prehranski verigi in na podeželju z vidika učinkovitosti, trajnosti in družbene pravičnosti. V zadnjih letih se pomen agrarne ekonomike še povečuje, saj so globalni in lokalni izzivi – podnebne spremembe, energetska kriza, nihanja cen hrane, globalizacija trgov in spremembe potrošniških navad – neposredno povezani s kmetijstvom in preskrbo s hrano.

Podjetja, ki se ukvarjajo z agrarno ekonomiko, zajemajo različna področja dela, v katerih se povezujejo kmetijstvo, ekonomika in podjetništvo. Eno izmed osrednjih področij je ekonomika kmetijske proizvodnje, kjer se strokovnjaki ukvarjajo z analizami stroškov in prihodkov, optimizacijo pridelave ter ocenjevanjem produktivnosti in dobičkonosnosti kmetij ali agroživilskih podjetij.

Pomembno področje je tudi trženje in prodaja agroživilskih proizvodov, saj vključuje razvoj prodajnih poti, oblikovanje blagovnih znamk in označb porekla ter raziskovanje tržnih trendov in vedenja kupcev. Z agrarno politiko je povezano svetovanje in priprava projektov, ki obsega spremljanje skupne kmetijske politike EU, pripravo dokumentacije za subvencije in razpise ter pomoč kmetom pri prilagajanju predpisom.

Ker je kmetijstvo izpostavljeno številnim tveganjem, ima pomembno vlogo upravljanje tveganj in finančnih analiz, kamor spada ocenjevanje vpliva vremenskih razmer, bolezni in nihanj cen, pa tudi priprava investicijskih načrtov, ekonomskih študij izvedljivosti ter uporaba zavarovanj in terminskih pogodb.

Z vidika trajnostnega razvoja je ključno področje okoljska in trajnostna ekonomika, kjer se ocenjuje vplive kmetovanja na okolje, razvijajo trajnostni poslovni modeli in vključujejo sheme, povezane z zmanjševanjem ogljičnega odtisa, krožnim gospodarstvom ter ohranjanjem biodiverzitete.

Praktičen pomen ima tudi logistika in oskrbovalne verige, saj se podjetja ukvarjajo z organizacijo transporta, skladiščenja in distribucije pridelkov, digitalizacijo sledljivosti hrane ter optimizacijo oskrbovalne verige.

Posebno pozornost se namenja raziskavam in razvoju, kar obsega analizo podatkov, razvoj digitalnih orodij za precizno kmetijstvo ter sodelovanje v raziskovalnih projektih na nacionalni in mednarodni ravni. Nenazadnje pa je z agrarno ekonomiko tesno povezano tudi zadružništvo

in organizacija kmetov, kjer gre za vodenje zadrug, skupne nakupe in prodajo ter učinkovitejše upravljanje z zemljišči in mehanizacijo.

2.2 Izbor delovnega okolja in pričakovane naloge študenta

Študent mora imeti izdelano jasno vizijo z namenom pridobiti vso potrebno izobrazbo in praktične izkušnje, da se lahko po končanem študiju vključi v katerokoli dejavnost s področja kmetijstva, povezano s pridelavo zdrave hrane, ekonomije, varstvom okolja in politike razvoja podeželja. Razumeti mora, da je strokovni praktikum tisti kateri mu bo pomagal predvsem pri pridobivanju praktičnih izkušenj, le-te pa morajo biti v skladu z vizijo študijskega programa katerega obiskuje – AGRARNA EKONOMIKA. To je veda, ki povezuje ekonomska znanja s kmetijskimi in/ali ena drugo dopolnjujeta. Zato je spekter primernih vsebin za opravljanje na delovnih učnih enotah dokaj širok. Naštete so le nekatere:

- Organizacija in vodenje podjetja/institucije
- Področje informacijskih znanosti
- Področje marketinga
- Področje nabave/prodaje (komerciala)
- Podpodročja zgoraj navedenih enot

Naloge študenta so, da jasno izrazi svoja vsebinska pričakovanja in poskuša oceniti vsebinske možnosti podjetja oziroma delovne učne enote kjer bo obiskoval strokovni praktikum. Sledi naj znanjem katera je pridobil skozi študij in pri tem upošteva svoj interes in jasno izraža zanimanje in željo po poslušanju vsebin. Usklajevanje in dogovor s predvidenim delovnim mentorjem pred odhodom na strokovni praktikum je nujno potreben proces in pogoj za uspešno izvedbo. Predlaga se:

- a) predhodna izdelava načrta izvedbe strokovnega praktikuma z delovnim mentorjem in definiranjem jasnih ciljev,
- b) evalvacija realiziranih ciljev na približno sredini časovne izvedbe strokovnega praktikuma,
- c) končna ocena realiziranega načrta, katera bo študentu v pomoč pri pisanju končnega razširjenega vsebinskega poročila.

Študent ob zaključku izvedbe strokovnega praktikuma pripravi poročilo o izvedbi in realizaciji programa zapisanega v načrtu izvedbe. Poročilo predhodno pregleda in poda mnenje učitelj večšin v skladu z ustrezno izvedbo iz vidika tehničnih smernic. Po pridobitvi soglasja poročilo pregleda nosilec strokovnega praktikuma in oceni uspešnost zaključka.

2.3 Naloge in vloga delovnega mentorja

Delovni mentor na izbrani instituciji predstavlja povezovalno vez med študentom in nosilcem učne enote. V pomoč delovnemu mentorju naj bodo te smernice za doseganje pričakovanih rezultatov v smislu osvojitve kompetenc študentov in doseganju učnih izidov.

- kompetence študenta katere bi naj študent pridobil:

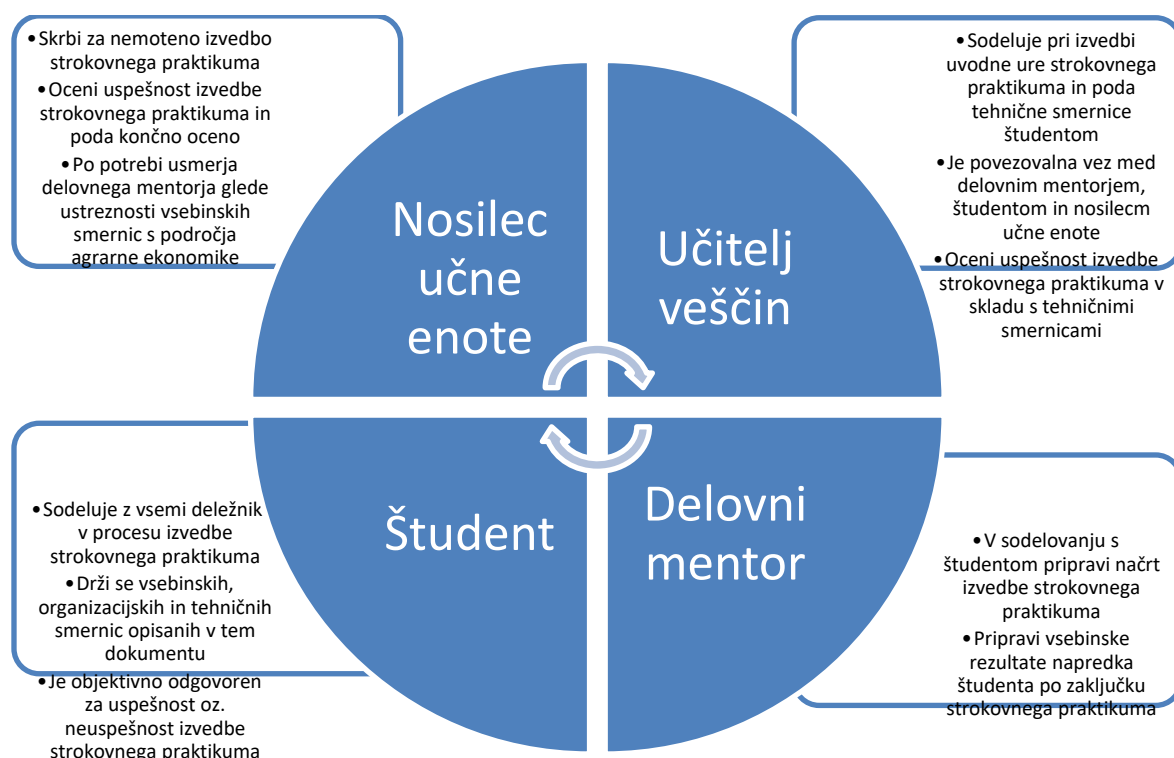
Študent po opravljenem strokovnem praktikumu razume posebnosti agrarne proizvodnje in trga, zna uporabljati ekonomske metode za analizo kmetijskega gospodarstva in oblikovati ter evalvirati poslovne odločitve. Sposoben je pripraviti poslovni načrt, opraviti stroškovno-prihodkovne kalkulacije ter presoditi vplive agrarne politike na gospodarstvo. Poleg strokovnih znanj pridobi tudi kompetence timskega dela, komunikacije in veščine predstavitve.

- predvideni učni izidi katere bi naj študent pridobil:

Študent po zaključenem predmetu zna analizirati stroške, prihodke in ekonomsko uspešnost kmetijskega gospodarstva. Zmožen je uporabiti osnovne metode ekonomske analize, kot so kazalniki, kalkulacije in scenarijske analize. Razume vplive agrarne politike in tržnih mehanizmov ter jih zna oceniti. Poleg tega zna pripraviti poslovni načrt za kmetijsko dejavnost in kritično presoditi trajnostne ter razvojne vidike podeželja. Obvlada tudi predstavitev rezultatov in zagovor sprejetih odločitev.

Rezultate pridobljenih oz. osvojenih kompetenc in učnih izidov je pričakovati, da jih bo delovni mentor spremljal in evalvirati sproti in med potekom izvedbe strokovnega praktikuma tudi beležil. Vsebinske rezultate napredka je smiselno, da delovni mentor predstavi in jih preda študentu, le-ta pa jih vključi v poročilo o izvedbi strokovnega praktikuma opisanega v zaključku prejšnjega pod-poglavja.

3. ORGANIGRAM VPETOSTI DELEŽNIKOV V PROCESU IZVEDBE STROKOVNEGA PRAKTIKUMA

4. POJMOVNIK IZRAZOV

IZRAZ	OPIS
STROKOVNI PRAKTIKUM	<i>Je učna enota na fakulteti katera je lahko obvezne ali izbirne narave. Razlika v tem ali je študent primoran opraviti učno enoto kot del obveznih vsebin (obvezna učna enota) ali pa predstavlja možnost izbire za pridobitev ECTS točk znotraj ponujenih izbirnih učnih enot (izbirna učna enota).</i>
UČNA ENOTA	<i>Učna enota je pisni dokument ki izraža vsebino (v tem primeru strokovnega praktikuma), naloge študenta, pričakovane rezultate ob zaključku, reference nosilca in predlagano literaturo. Predstavlja osnovno informativno orodje za študenta in je dosegljivo na spletni strani Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede in Univerze v Mariboru.</i>
NOSILEC UČNE ENOTE	<i>Nosilec učne enote je profesor na fakulteti in je skrbnik ustreznosti izvedbe učne enote v skladu z veljavnim učnim načrtom. Končno oceno in mnenje uspešnosti izvedbe strokovnega praktikuma poda nosilec učne enote.</i>

DELOVNI MENTOR	<i>Delovni mentor je oseba, katere skrbi in je odgovorna za vsebinski napredek študenta pri izvedbi strokovnega praktikuma, ocenjuje njegov napredek in oceni študenta ob koncu izvedbe strokovnega praktikuma.</i>
DELOVNO OKOLJE	<i>Delovno okolje je lahko poimenovano tudi »delovna učna enota« in predstavlja podjetje, institucijo, zavod oz. katerikoli drugi pravni subjekt, kjer se študent odloči in dogovori za izvedbo strokovnega praktikuma.</i>
UČITELJ VEŠČIN	<i>Je podporno osebje nosilcu učne enote, študentom in delovnim mentorjem v smislu tehničnih usmeritev in pregleda poročila študenta ob zaključku strokovnega praktikuma.</i>
TEHNIČNE SMERNICE	<i>Tehnične smernice predstavljajo naloge in obveznosti učitelja veščin skozi katere mora študente pripraviti pred odhodom na strokovni praktikum. To so varstvo pri delu, podpis pogodbe z delovno učno enoto, predložitev dokumentacije, katero mora študent izpolnjevati v teku izvedbe strokovnega praktikuma, itd... Poleg tega oceni ustreznost izvedbe obsega strokovnega praktikuma ob zaključku strokovnega praktikuma in odobri končno poročilo študenta pred oddajo poročila nosilcu učne enote.</i>
VSEBINSKE SMERNICE	<i>Vsebinske smernice predstavljajo specifična znanja iz področja agrarne ekonomike, katere lahko študent pričakuje, da jih bo osvojil tekom strokovnega praktikuma.</i>
NAČRT IZVEDBE	<i>Načrt izvedbe strokovnega praktikuma je krajši pisni dokument, katerega študent pripravi v sodelovanju s delovnim mentorjem in na izražanje poteka izvedbe strokovnega praktikuma, vsebinske smernice ter pričakovane kompetence in učne izide, katere je pričakovati, da jih bo študent osvojil ob zaključku strokovnega praktikuma.</i>
KOMPETENCE	<i>Kompetence so sposobnosti, znanja, veščine in vedenja, ki jih posameznik potrebuje za uspešno opravljanje določenega dela ali naloge. Gre torej za sklop sposobnosti, ki omogoča učinkovito delovanje v različnih situacijah, bodisi na delovnem mestu, v izobraževanju ali v vsakdanjem življenju.</i>
UČNI IZZIDI	<i>Učni izidi so konkretna in merljiva znanja, veščine in kompetence, ki jih študent pridobi ob koncu učnega procesa, predmeta ali praktikuma. Povedano drugače, učni izid opisuje, kaj študent zna, zna narediti ali kako se zna obnašati po opravljenem izobraževanju.</i>
PRIČAKOVANA VIZIJA ŠTUDENTA S PODROČJA AGRARNE EKONOMIKE	<i>Pričakuje se, da bo študent izbral delovno učno enoto na podlagi lastnih pričakovanj, zanimanja in pričakovanja rezultatov ob zaključku strokovnega praktikuma. Vizija mora biti povezana s vsebinskimi smernicami agrarne ekonomike.</i>
KONČNO POROČILO ŠTUDENTA	<i>Končno poročilo študenta je intelektualna last in izdelek študenta, ki nastane ob zaključku strokovnega praktikuma. Ta mora poleg izpolnjevanja tehničnih smernic vsebovati tudi vsebinske rezultate in pridobljena znanja.</i>

KONČNA OCENA STROKOVNEGA PRAKTIKUMA	<i>Končna ocena strokovnega praktikuma ima opisno obliko »uspešno« ali »neuspešno« opravljeno. Sestavljena je iz uspešnosti ocene končnega poročila študenta in po potrebi ustnega zagovora poročila.</i>
--	---

KONTAKTNI PODATKI:

NOSILEC UČNIH ENOT STROKOVNEGA PRAKTIKUMA S PODROČJA AGRARNE EKONOMIJE

Red. prof. dr. Jernej PRIŠENK

Prostor pisarne: VILA POHORSKI DVOR, PIVOLA 8, 2. NADSTROPJE, KABINET V29

E-mail: jernej.prisenk@um.si

Telefon: +386 2 320 90 64

UČITELJ VEŠČIN

Janko MUZEK spec.

Prosto pisarne: GRAD - PIVOLA 10, PRITLJIČJE

E-mail: janko.muzek@um.si

Telefon: +386 2 320 90 04